

OBSAH

ÚVOD	5
1. POJETÍ A VÝZNAM VĚDECKÉ ORGANIZACE PRÁCE	7
1.1. Vymezení vědecké organizace práce	7
1.2. Východiska vědecké organizace práce	10
1.3. Obsah a úkoly vědecké organizace práce	13
2. ČLOVĚK V PRACOVNÍM PROCESU	18
2.1. Pracovní činnost člověka a její rozbor	18
2.1.1. Charakteristika práce z hlediska člověka	18
2.1.2. Uspořádání pracovní činnosti	19
2.1.3. Výkon a výkonnost	24
2.1.4. Subjektivní determinanty výkonu	28
2.1.5. Objektivní determinanty výkonu	30
2.1.6. Charakteristika profese (pracovní funkce)	33
2.2. Pracovní zátěž	34
2.2.1. Charakteristika zátěže	34
2.2.2. Člověk a práce z hlediska pracovní zátěže	40
2.3. Sociálně ekonomická charakteristika práce	44
2.3.1. Práce, její charakter a obsah	44
2.3.2. Změny v charakteru a obsahu práce v podmínkách vědeckotechnického rozvoje	47
2.3.3. Vytváření progresivního (pokrokového) obsahu práce	49
3. ZÁKLADNÍ OBLASTI VĚDECKÉ ORGANIZACE PRÁCE	52
3.1. Dělna a kooperace práce	52
3.1.1. Podstata dělby a kooperace práce	52
3.1.2. Dělna a kooperace práce ve výrobních jednotkách	55
3.1.3. Požadavky na dělbu a kooperaci práce	59
3.1.4. Technický pokrok a tendence rozvoje dělby a kooperace práce	62
3.1.5. Hlavní směry zdokonalování dělby a kooperace práce	65
3.1.5.1. Střídání operací	66
3.1.5.2. Sdružování operací	69
3.1.5.3. Spojování profesí, specializací a funkcí	71
3.1.5.4. Vícestrojová obsluha	73
3.1.5.5. Kolektivní formy organizace práce	77

3.2. Přijímání, rozmísťování a příprava pracovníků	82
3.2.1. Nábor pracovníků	83
3.2.2. Přijímání a rozmísťování pracovníků	85
3.2.3. Příprava pracovníků	88
3.3. Organizace a obsluha pracovišť	90
3.3.1. Pracoviště, jeho vymezení a druhy	90
3.3.2. Organizace pracovišť	93
3.3.3. Obsluha pracovišť	97
3.3.4. Hlavní směry zdokonalování organizace a obsluhy pracovišť	102
3.4. Racionalizace pracovních procesů	110
3.4.1. Pracovní proces, způsoby a kritéria jeho zdokonalování	110
3.4.2. Postup a zásady při volbě racionálního pracovního postupu a způsobu provádění pracovních úkonů a pohybů	111
3.4.3. Specifické požadavky na pracovní postupy při pracech různého charakteru	116
3.5. Normování práce	121
3.5.1. Obsah a úkoly normování práce	121
3.5.2. Pracovní norma a její struktura	122
3.5.3. Normování výkonu	124
3.5.3.1. Skladba a způsob vyjádření normy času	124
3.5.3.2. Podklady pro stanovení normy času	127
3.5.3.3. Výpočet a evidence plnění výkonových norem	130
3.5.4. Normování vícestrojové obsluhy	130
3.5.5. Normování kolektivní obsluhy výrobních aparatur	131
3.5.6. Normování práce v pomocných a obslužných procesech	133
3.5.7. Normování práce technickohospodářských pracovníků	135
3.6. Vytváření optimálního pracovního prostředí	136
3.6.1. Charakteristika pracovního prostředí	136
3.6.2. Pracoviště a jeho úprava	139
3.6.3. Uspořádání pracovního prostředí	141
3.6.4. Bezpečnostní zajištění pracoviště	146
3.7. Aktivizace pracovníků a pracovních kolektivů	148
3.7.1. Odměňování pracovníků	149
3.7.2. Pracovní hodnocení	152
3.7.3. Předávání a využívání informací	154
4. METODIKA VĚDECKÉ ORGANIZACE PRÁCE	157
4.1. Metodický postup při racionalizačním rozboru pracovního procesu	157
4.1.1. Zadání racionalizačního úkolu	158
4.1.2. Shromáždění informací pro řešení zadaného úkolu	159
4.1.3. Rozbor a zpracování alternativních návrhů řešení	160
4.1.4. Projekt nového řešení	161
4.1.5. Realizace projektu	161
4.2. Přehled metod uplatňovaných ve vědecké organizaci práce	162
4.3. Metody rozboru spotřeby času	164
4.3.1. Snímky pracovního dne	164
4.3.2. Momentové pozorování	167
4.3.3. Snímky operace	170
4.3.4. Momentové měření	171
4.3.5. Přístrojová technika pro měření času	176

4.4. Metody rozboru pracovního postupu, kooperačních vztahů a toku materiálu	178
4.4.1. Postupové diagramy a grafy	178
4.4.2. Diagramy složité činnosti	179
4.4.3. Studie dráhy pohybů	180
4.4.4. Znázorňování kooperačních vztahů	181
4.5. Metody vícestranného pozorování	182
4.5.1. Metoda dvoustranného pozorování	184
4.5.2. Metoda vícestranného zonálního výběrového pozorování	184
4.5.3. Filmový záznam	185
4.5.4. Sběrný filmový záznam	187
4.6. Metody rozboru a projektování prostorového řešení pracoviště	187
4.7. Systémy normativů projektování práce a normativů času na oddech	189
4.7.1. Systém normativů projektování práce (SNPP)	190
4.7.2. Systém MODAPTS	191
4.7.3. Normativy času na oddech	193
4.8. Metody stanovení norem času	196
4.8.1. Rozborově výpočtová metoda	197
4.8.2. Rozborově chronometrážní metoda	199
4.8.3. Metoda rozborově porovnávací (typových norem)	199
4.8.4. Sumární metody	200
4.9. Metody stanovení norem obsluhy	202
4.9.1. Vícestrojová obsluha	202
4.9.1.1. Výpočet normy obsluhy u strojů s pravidelným cyklem obsluhy	202
4.9.1.2. Grafická metoda stanovení norem obsluhy u strojů s pravidelným cyklem obsluhy	205
4.9.1.3. Použití teorie hromadné obsluhy při stanovení normy u strojů s náhodnými požadavky na obsluhu	206
4.9.2. Kolektivní obsluha	207
4.9.2.1. Rozborově metody stanovení norem kolektivní obsluhy	208
4.9.2.2. Sumární metody stanovení norem kolektivní obsluhy	210
4.10. Metody stanovení norem početního stavu	211
4.10.1. Metoda normované pracovní	211
4.10.2. Teorie hromadné obsluhy	212
4.10.3. Regresní analýza	219
4.10.4. Metoda ztrátových časů	222
4.11. Metody hodnocení zátěže	222
4.12. Metody hodnocení profesionální náročnosti	228
4.13. Metody hodnocení pracovní způsobilosti	236
4.14. Metody pracovního hodnocení	239
4.15. Metoda sociální analýzy	243
4.16. Hodnocení úrovně organizace práce	246
SEZNAM LITERATURY	257
SEZNAM OBRÁZKŮ	259
SEZNAM TABULEK	260